

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ІСТОРИЧНИЙ ТА СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ

І. В. Ховрак, Л. М. Крот

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського
вул. Першотравнева, 20, м. Кременчук, 39600, Україна. E-mail: inna.khovrak.w@gmail.com

Стаття спрямована на дослідження та систематизацію особливостей становлення концепції сталого розвитку, а також оцінку сучасного стану її реалізації. Дослідження проведено з використанням логіко-історичного методу (для встановлення хронології становлення концепції в світі, а також імплементації в Україні), статистичного методу (для оцінки індексів досягнення Цілей сталого розвитку країн за 2015-2019 роки). Виокремлено чотирнадцять основних міжнародних подій та документів, які сприяли становленню концепції сталого розвитку (за період 1972-2015 роки). Інструменти імплементації концепції сталого розвитку в Україні розподілені на п'ять груп (події, Закони України, Укази та Розпорядження Президента України, Постанови Верховної Ради України, Постанови та Розпорядження Кабінету Міністрів України). Проаналізовано динаміку показників України та топ-10 країн (Данія, Швеція, Фінляндія, Франція, Австрія, Німеччина, Чеська Республіка, Норвегія, Нідерланди, Естонія) за індексом досягнення Цілей сталого розвитку. Наведено та обґрунтовано вплив пандемії COVID-19 на можливості досягнення Цілей сталого розвитку.

Ключові слова: сталий розвиток, концепція, Цілі сталого розвитку, індекс, інструменти

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ СТАНОВЛЕНИЯ И РЕАЛИЗАЦИЯ КОНЦЕПЦИИ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ: ИСТОРИЧЕСКИЙ И СТАТИСТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ

И. В. Ховрак, Л. Н. Крот

Кременчугский национальный университет имени Михаила Остроградского
ул. Первомайская, 20, г. Кременчуг, 39600, Украина. E-mail: inna.khovrak.w@gmail.com

Статья направлена на исследование и систематизацию особенностей становления концепции устойчивого развития, а также оценку современного состояния ее реализации. Исследование проведено с использованием логико-исторического метода (для установления хронологии становления концепции в мире, а также ее имплементации в Украине), статистического метода (для оценки индексов достижения Целей устойчивого развития стран за 2015-2019 годы). Выделены четырнадцать основных международных событий и документов, которые способствовали становлению концепции устойчивого развития (за период 1972-2015). Инструменты имплементации концепции устойчивого развития в Украине разделены на пять групп (события, Законы Украины, Указы и Распоряжения Президента Украины, Постановления Верховной Рады Украины, Постановления и Распоряжения Кабинета Министров Украины). Проанализирована динамика показателей Украины и топ-10 стран (Дания, Швеция, Финляндия, Франция, Австрия, Германия, Чехия, Норвегия, Нидерланды, Эстония) по индексу достижения Целей устойчивого развития. Указано и обосновано влияние пандемии COVID-19 на возможности достижения Целей устойчивого развития.

Ключевые слова: устойчивое развитие, концепция, Цели устойчивого развития, индекс, инструменты

АКТУАЛЬНІСТЬ РОБОТИ. Сталій розвиток є глобальною метою, тому аналіз сталого розвитку передбачає системний підхід до економіко-соціально-екологічної тресторонньої системи; водночас сталий розвиток передбачає глибоку зміну менталітету соціальної системи [1]. Проведений аналіз засвідчив розуміння важливості сталого розвитку у всіх сферах та рівнях життя, враховуючи економічні, соціальні, екологічні, територіальні, політичні та інституційні аспекти [2]. Водночас лише ефективно координуючи всі сегменти суспільства та забезпечуючи справжню участь всіх інституцій та стейкхолдерів, країни можуть забезпечити включення принципів сталого розвитку в національну та місцеву політику [3–5]. При цьому, заклади вищої освіти відіграють унікальну роль та відповідальність за майбутній сталий розвиток суспільства, зокрема за формування здатності розробляти рішення та методи забезпечення сталого майбутнього [6, 7]. Відповідно заклади вищої освіти повинні формувати розуміння, що повсякденні операції та практика мають відповідати сталому майбутньому, а також що необхідна інтеграція сталості як в місію закладу, так і в повсякденні завдання [8].

Концепція сталого розвитку знаходиться в центрі уваги дослідників з різних сфер (економістів, фінансистів, екологів, соціологів, політологів тощо). В міжнародній наукометричній базі Web of Science наукові публікації з проблематики сталого розвитку зосереджені, передусім, в таких категоріях: екологічні науки (20,55 % від загальної кількості публікацій), зелені технології (13,77 %), екологічні дослідження (13,47 %), енергетичне паливо (7,04 %), економіка (6,72 %). Водночас, публікації зі сталого розвитку зустрічаються із 1997 року, однак стрімке зростання їх кількості розпочинається із 2015 року. При цьому у 2016 році видано 8,13 % від загальної кількості публікацій, у 2017 році – 9,54 %, у 2018 році – 10,77 %, у 2019 році – 12,76 %, у 2020 році – 11,72 %. До топ-5 країн, науковці яких приділяють найбільшу увагу питанням сталого розвитку, належать: Китай (20,04 % від загальної кількості публікацій), США (13,49 %), Англія (7,83 %), Німеччина (5,17 %) та Австралія (5,07 %). При цьому 95,26 % публікацій виконано англійською мовою.

Метою статті є дослідження та систематизація особливостей становлення концепції сталого розвитку, а також оцінка сучасного стану її реалізації.

Дослідження проведено з використанням логіко-історичного методу (для встановлення хронології становлення концепції в світі, а також імплементації в Україні), статистичного методу (для оцінки індексів досягнення Цілей сталого розвитку країн за 2015-2019 роки).

МАТЕРІАЛ І РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ.
Хронологія становлення концепції сталого розвитку наведена в табл. 1, а хронологія та інструменти імплементації концепції сталого розвитку в Україні наведені на рис. 1.

Таблиця 1 – Хронологія становлення концепції сталого розвитку

Рік	Подія / документ	Вплив на концепцію
1	2	3
1972	Конференція ООН з довкілля людини (Стокгольм, Швеція)	Визнання актуальності екологічної проблематики та необхідності створення дієвих міжнародних механізмів для їх розв'язання; впливу економічного розвитку на стан навколишнього середовища.
1980	Всесвітня стратегія охорони природи (Міжнародна спілка охорони природи)	Поява дефініції «сталий розвиток» та формування нового сприйняття світу: забезпечення сталого розвитку нерозривно пов'язане зі збереження природи.
1982	Всесвітня хартія охорони природи (засідання Генеральної асамблеї ООН)	Проголошення основних принципів збереження природи, наголошення на необхідності оцінки діяльності людини, яка впливає на природу.
1983	Всесвітня комісія з навколишнього середовища та розвитку	Створення Комісії з метою розробки глобальної еколого-економічної програми дій, основних принципів та показників сталого розвитку.
1987	Наше спільне майбутнє	Початок широкого застосовування дефініції «сталий розвиток» як розвитку, який відображає потреби сьогодення без нанесення шкоди здатності майбутніх поколінь задовольняти власні потреби.
1992	Конференція ООН з довкілля та розвитку «Саміт Землі» (Ріо-де-Жанейро, Бразилія)	Концепція набула значного поширення, відображена в прийнятій програмі дій «Порядок денний на 21 століття», визнано необхідність прийняття національних стратегій сталого розвитку, прийнято Декларації про навколишнє середовище та розвиток, напрями розвитку, захисту та використання лісів.
1997	Саміт (спеціальна сесія Генеральної Асамблеї ООН, Нью-Йорк, США)	Перший всеохоплюючий огляд стану виконання програми дій «Порядок денний на 21 століття», прийняття Резолюції «Програми дій щодо подальшого здійснення Порядку денного на 21 століття». Пожвавлення імплементації концепції, визначення невдач та причин у кожному випадку, визнання досягнень, встановлення пріоритетів.
1997	Амстердамський договір ЄС	Сталый розвиток було визначено як ключовий принцип усіх політик ЄС та наголошено, що досягненні цілей в одній із сфер (економічній, соціальній чи екологічній) не повинно стримувати прогрес в інших.
2000	Цілі розвитку тисячоліття (Саміт тисячоліття ООН)	Визначення восьми основних цілей розвитку до 2015 р.: викорінення крайньої бідності та голоду; досягнення загальної початкової освіти; сприяти гендерній рівності та розширювати можливості жінок; зменшення дитячої смертності; покращити здоров'я матерів; боротьба з ВІЛ/СНІДом, малярією, ін. захворюваннями; досягнення екологічної стійкості; розвиток глобального партнерства.
2002	Декларація зі сталого розвитку, План виконання рішень Порядку денного на 21 століття, Світовий саміт зі збалансованого розвитку (Йоганнесбург, ПАР)	Визнано, що освіта повинна стимулювати зміни у поведінці для сталого майбутнього; необхідність усунення бар'єрів для досягнення сталого розвитку, зниження рівня бідності та хвороб, раціональне управління природними ресурсами, сприяння відповідальному споживанню та виробництву, використання переваг глобалізації для досягнення балансу між розвитком та навколишнім середовищем.
2002	Енциклопедії систем життєзабезпечення (EOLSS)	Проголошено раціональне використання ресурсів шляхом критичної уваги до політики управління природним і людським капіталом з метою сприяння інноваціям, які забезпечують більш високий рівень задоволення потреб людей або життєзабезпечення у всіх регіонах, в той же час забезпечуючи справедливість між поколіннями.
2005	Десятиліття освіти для сталого розвитку ООН (2005-2014)	Головною метою є мобілізація освітніх ресурсів світу для досягнення більш стійкого майбутнього. Цього можна досягти шляхом інтеграції принципів, цінностей та практики сталого розвитку до усіх аспектів освіти та навчання.

Продовження табл. 1		
1	2	3
2012	Конференція ООН зі збалансованого розвитку «Ріо+20» (Ріо-де-Жанейро, Бразилія)	Встановлено, що інституційні рамки розвитку (на місцевому, національному, регіональному та міжнародному рівнях) охоплюють формальні і менш формальні органи, організації, мережі, механізми, залучені до процесу прийняття рішень та їх виконання.
2015	17 цілей сталого розвитку (Саміт ООН, Нью-Йорк, США)	Прийняття Порядку денного сталого розвитку до 2030 року, 17 цілей сталого розвитку (вступили в силу 01.01.2016, проте не є юридично обов'язковими).

Джерело: сформовано авторами на основі [9–14]

Рисунок 1 – Хронологія імплементації концепції сталого розвитку в Україні

Джерело: розроблено авторами

Варто наголосити, що починаючи з 2015 року країни мають чіткі орієнтири та індикатори сталого розвитку відповідно до кожної з прийнятих Цілей сталого розвитку. Очікується, що уряди візьмуть на себе відповідальність за створення умови для досягнення та оцінки цілей з врахуванням якісного, доступного та своєчасного збору даних.

Після прийняття Цілей сталого розвитку було розроблено індекс їх досягнення, який розраховується у відносних показниках для порівняння ефективності досягнення цілей між країнами. Індекс досягнення Цілей сталого розвитку є практичним інструментом для мобілізації урядів, наукових кіл, громадянського суспільства та бізнесу; надання

звітів для відстеження прогресу; управління змінами, необхідними для досягнення цілей до 2030 року. Уперше індекс було оприлюднено у 2015 р., для розрахунку було використано понад 140 індикаторів для 34 країн ОЕСР. Результати першого індексу знаходились в інтервалі від 0 до 10. Однак, з 2016 року інтервал було змінено, оцінка індексу означає позицію країни між найгіршими (0) і найкращими або цільовими (100) результатами. Загальний бал Данії у 2019 році (85,2) свідчить про те, що країна в середньому на 85,2 % досягає найкращого результату в реалізації цілей. Україна не була представлена у першому випуску рейтингу, однак з 2016 року по 2019 рік позиція країни дещо покращилась (табл. 2).

Таблиця 2 – Динаміка індексу досягнення Цілей сталого розвитку окремих країн, 2015-2019 рр.

Країна	2015		2016		2017		2018		2019	
	Місце	Індекс	Місце	Індекс	Місце	Індекс	Місце	Індекс	Місце	Індекс
Данія	3	7,55	2	83,9	2	84,2	2	84,6	1	85,2
Швеція	1	7,86	1	84,5	1	85,6	1	85,0	2	85,0
Фінляндія	4	7,52	4	81,0	3	84,0	3	83,0	3	82,8
Франція	10	6,94	11	77,9	10	80,3	5	81,2	4	81,5
Австрія	12	6,92	7	79,1	7	81,4	9	80,0	5	81,1
Німеччина	6	7,08	6	80,5	6	81,7	4	82,3	6	81,1
Чеська Республіка	24	6,24	15	76,7	5	81,9	13	78,7	7	80,7
Норвегія	2	7,79	3	82,3	4	83,9	6	81,2	8	80,7
Нідерланди	7	7,04	8	78,9	13	79,9	11	79,5	9	80,4
Естонія	21	6,42	21	74,5	15	78,6	16	78,3	10	80,2
Україна	-	-	46	66,4	39	72,7	39	72,3	41	72,8

Джерело: сформовано авторами на основі [12; 15]

На початку 2019 року Європейська Комісія оголосила три сценарії досягнення цілей сталого розвитку в ЄС. Ці три сценарії ілюструють різні концепції і розраховані на появу дискусій та роздумів [16]: 1) загальна стратегія ЄС щодо Цілей сталого розвитку, здатна спрямувати діяльність ЄС та його держав-членів; 2) продовження включення Комісією у всі відповідні політики ЄС цілей сталого розвитку, без примусу виконання державами-членами; 3) більший акцент на зовнішній діяльності при одночасному зміцненні нинішніх амбіцій сталого розвитку на рівні ЄС. Однак, пандемія COVID-19 призвела до значного впливу на можливості досягнення Цілей сталого розвитку [17]:

- Ціль 1: загострення проблеми бідності потребує надійних систем соціального захисту бідних та вразливих груп населення;

- Ціль 2: нестача продовольства на глобальному рівні зростає, а недоїдання все ще зачіпає мільйони дітей, тому країнам необхідно негайно вжити заходів для зміцнення ланцюгів постачання продуктів харчування та збільшення сільськогосподарського виробництва;

- Ціль 3: збільшення випадків захворювання на COVID-19 спричиняє значні людські втрати та вражає багато систем охорони здоров'я, що вимагає від країн посилення уваги до фінансування закладів охорони здоров'я;

- Ціль 4: незважаючи на прогрес, закриття шкіл

та університетів з метою зупинити поширення COVID-19 негативно впливає на результати навчання, соціальний та поведінковий розвиток дітей та молоді;

- Ціль 5: зростання кількості повідомлень про насильство над жінками та дівчатами, виконання більшого обсягу роботи, у тому числі у боротьбі з коронавірусом, оскільки жінки становлять майже 70% медичних та соціальних працівників у всьому світі;

- Ціль 6: посилення значення води, санітарії та гігієни для захисту здоров'я людей, а також розуміння нагальності вирішення проблем, пов'язаних з дефіцитом та забрудненням води, деградацією екосистем;

- Ціль 7: пандемія підкреслила нагальну потребу в доступній та надійній енергії для медичних закладів при лікуванні пацієнтів, для громад при перекачуванні чистої води та отриманні доступу до важливої інформації, а також для дітей, які навчаються дистанційно;

- Ціль 8: сповільнення темпів розвитку світової економіки потребує прийняття термінових політичних заходів для підтримки бізнесу, збільшення попиту на робочу силу та збереження існуючих робочих місць;

- Ціль 9: незважаючи на прогрес, потрібні додаткові інвестиції у фармацевтичну промисловість та нові технології, зокрема штучний інтелект;

- Ціль 10: посилення нерівності та дискримінації, оскільки негативні наслідки пандемії є найгострішими для вразливих груп населення;

- Ціль 11: інклюзивний та стійкий розвиток міст залежить від наявності безпечного громадського транспорту, якісних громадських послуг та відкритих публічних просторів, що є особливо важливими в нинішніх умовах для забезпечення здоров'я мешканців міст;

- Ціль 12: покращення ефективності використання ресурсів в одних країнах компенсується збільшенням матеріаломісткості в інших країнах, одночасно зростає кількість відходів, у тому числі медичних, що потребує зміни моделі споживання та виробництва;

- Ціль 13: масові пожежі, урагани, посухи, повені та інші кліматичні катастрофи вимагають переосмислення відносин людей із навколишнім середовищем, здійснення системних зрушень та трансформаційних змін;

- Ціль 14: різке зменшення людської діяльності, спричинене кризою COVID-19, є шансом для відновлення океанів, адже десятиліття безвідповідальної експлуатації призвели до тривожного рівня їх деградації;

- Ціль 15: сприяння усвідомленню взаємозв'язків між людьми та навколишнім середовищем дозволять забезпечити більш збалансоване співіснування, захистити біорізноманіття екосистем;

- Ціль 16: конфлікти, незахищеність, слабкі інституції та обмежений доступ до правосуддя все ще залишаються загрозою для сталого розвитку;

- Ціль 17: подальший розвиток вимагає участі урядів, представників приватного сектору, організацій громадянського суспільства та громадян у всьому світі.

ВИСНОВКИ. Отже, в результаті проведення історичного аналізу виокремлено чотирнадцять основних міжнародних подій та документів, які сприяли становленню концепції сталого розвитку за період 1972-2015 роки, а саме: Конференція ООН з довкілля людини (Стокгольм, Швеція), Всесвітня стратегія охорони природи (Міжнародна спілка охорони природи), Всесвітня хартія охорони природи (засідання Генеральної асамблеї ООН), Всесвітня комісія з навколишнього середовища та розвитку, Наше спільне майбутнє (Всесвітня комісія з навколишнього середовища та розвитку), Конференція ООН з довкілля та розвитку «Саміт Землі» (Ріо-де-Жанейро, Бразилія), Саміт (спеціальна сесія Генеральної Асамблеї ООН, Нью-Йорк, США), Амстердамський договір ЄС, Цілі розвитку тисячоліття (Саміт тисячоліття ООН), Світовий саміт зі збалансованого розвитку (Йоганнесбург, ПАР), Енциклопедії систем життєзабезпечення (EOLSS), Десятиліття освіти для сталого розвитку ООН (2005-2014), Конференція ООН зі збалансованого розвитку «Ріо+20» (Ріо-де-Жанейро, Бразилія), 17 цілей сталого розвитку (Саміт ООН, Нью-Йорк, США). Інструменти імплементації концепції сталого розвитку в Україні розподілені на п'ять груп (події, Закони України, Укази та Розпорядження Президента України, Постанови Верховної Ради України, Постанови та Розпорядження Кабінету Міністрів України). Проведений статистичний аналіз динаміки індексу досягнення Цілей сталого розвитку засвідчив незначне покращення позиції України в рейтингу. В результаті обґрунтовано вплив пандемії COVID-19 на можливості досягнення Цілей сталого розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Duran D., Artene A., Gogan L., Duran V. The objectives of sustainable development - ways to achieve welfare. *4th World Conference on Business, Economics and Management*. 2015. Vol. 26. pp. 812–817.

2. Kumar K., Prakash A., Khan W. Integrating the Notion of Sustainable Development in Banking: Analysing Historical and Conceptual Framework. *Indian Journal of Economics and Development*, 2000. Vol. 16: 3. pp. 449–458.

3. Vukovic B., Perovic L. Building Institutional Framework for Sustainable Development in Montenegro. *Thermal Science*. 2010. Vol. 14: 3. pp. 593–611.

4. Trunina I., Pryakhina K., Latyshev K., Skrebcova K. Strategic directions of the sustainable development for the city of Kremenchuk in Ukraine. *Biblioteka Regionalisty*. 2020. Vol. 20. pp. 180–193.

5. Почтовюк А. Б., Бондаренко А. О. Аналіз стратегії сталого розвитку міста Кременчука. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського: Економічні науки*. 2020. Т. 31 (70). № 3. С. 44–51.

6. Ховрак І. В. Соціальна відповідальність закладів вищої освіти як каталізатор збалансованого регіонального розвитку. Кременчук: ПП «Бітарт», 2020. 392 с.

7. Sinakou E., Boeve-de Pauw J., Goossens M., Van Petegem P. Academics in the field of Education for Sustainable Development: Their conceptions of sustainable development. *Journal of Cleaner Production*. 2018. Vol. 184. pp. 321–332.

8. Finnveden G., Newman J., Verhoef L. Sustainable Development and Higher Education: Acting with a Purpose. *Sustainability*. 2019. Vol. 11. pp. 3831.

9. Encyclopedia Life Support Systems (UNESCO-EOLSS). URL: <https://www.eolss.net/>

10. The official site of the United Nations. URL: <http://www.un.org/en/sections/about-un/overview/>

11. The official site of UNESCO: UN Decade of ESD. URL: <https://en.unesco.org/themes/>

12. The SDG Index and Dashboards. URL: <https://www.sdgindex.org/reports/>

13. The World Conservation Strategy: Living Resource Conservation for Sustainable Development. URL: <https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/WCS-004.pdf>

14. Buzko I., Vartanova O., Trunina I., Khovrak I. Theoretical aspects of regional sustainable development in the EU and Ukraine. *Innovative Economic Symposium*. 2019. Vol. 61. № 01001. pp. 1–12.

15. The Sustainable Development Report. URL: <https://www.sdgindex.org/>

16. Zrywnowaiony rozwój: Komisja przedstawia dokument otwierający debatkę na temat bardziej zrywnowaionej Europy do 2030 r. Komisja Europejska - Komunikat prasowy.

17. The Sustainable Development Goals Report. New York: United Nations Publications. 2020. 68 p.

THEORETICAL ASPECTS OF ESTABLISHMENT AND IMPLEMENTATION OF THE CONCEPT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT: STATISTICAL ANALYSIS

I. Khovrak, L. Krot

Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University

vul. Pershotravneva, 20, Kremenchuk, 39600, Ukraine. E-mail: inna.khovrak.w@gmail.com

Purpose. The article is aimed at research and systematization of the peculiarities of the concept of sustainable development, as well as assessment of the current state of its implementation. **Methodology.** The study was conducted using the logical and historical method (to establish the chronology of the concept in the world, as well as its implementation in Ukraine), the statistical method (to assess the indices for achieving the Sustainable Development Goals for 2015-2019). **Results.** The authors identified fourteen major international events and documents that contributed to the formation of the concept of sustainable development (for the period 1972-2015). It should be noted that since 2015, countries have got clear guidelines and indicators of sustainable development in accordance with each of the adopted Sustainable Development Goals. The dynamics of indicators of Ukraine and the top 10 countries (Denmark, Sweden, Finland, France, Austria, Germany, the Czech Republic, Norway, the Netherlands, and Estonia) are analyzed according to the index for achieving the Sustainable Development Goals. The statistical analysis of the dynamics of the index of achievement of the Sustainable Development Goals showed a slight improvement in Ukraine's position in the ranking. **Originality.** The tools for implementing the concept of sustainable development in Ukraine (for the period 1992-2018) are divided into five groups (events, Laws of Ukraine, Decrees and Orders of the President of Ukraine, Resolutions of the Verkhovna Rada of Ukraine, Resolutions and Orders of the Cabinet of Ministers of Ukraine). **Practical value.** The authors listed and justified the impact of the COVID-19 pandemic on the ability to achieve each of the seventeen Sustainable Development Goals. The authors proved the need to build reliable systems of social protection, education and health care, support business and innovative development, improve quality public services and create open public spaces, as well as change the model of consumption and production. The obtained results should be used in adjusting the strategic priorities of the country's development.

Key words: sustainable development, concept, Sustainable Development Goals, index, tools

REFERENCES

- Duran, D., Artene, A., Gogan, L., Duran, V. (2015), "The objectives of sustainable development - ways to achieve welfare", *4th World Conference on Business, Economics and Management*, Volume 26, pp. 812-817.
- Kumar, K., Prakash, A., Khan, W. (2000), "Integrating the Notion of Sustainable Development in Banking: Analysing Historical and Conceptual Framework", *Indian Journal of Economics and Development*, Volume 16: 3, pp. 449-458.
- Vukovic, B., Perovic, L. (2010), "Building Institutional Framework for Sustainable Development in Montenegro", *Thermal Science*, Vol. 14: 3, pp. 593-611.
- Trunina, I., Pryakhina, K., Latshev, K., Skrebцова, K. (2020), "Strategic directions of the sustainable development for the city of Kremenchuk in Ukraine", *Biblioteka Regionalisty*, Vol. 20, pp. 180-193.
- Pochtoviuk, A. B., Bondarenko, A. O. (2020), "Analiz Stratehii Staloho Rozvytku Mista Kremenchuka" [Analysis of the strategy of sustainable development of the city of Kremenchuk], *Vcheni Zapysky Tavriiskoho Natsionalnoho Universytetu Imeni V.I. Vernadskoho Ekonomichni Nauky* [Scientific notes of Tavrida National V.I. Vernadsky University: Economic Sciences], Volume 31 (70), № 3, pp. 44-51.
- Khovrak, I. (2020), "Sotsialna Vidpovidalnist Zakladiv Vyshchoi Osvity Yak Katalizator Zbalansovanoho Rehionalnoho Rozvytku" [Social responsibility of higher education institutions as a catalyst for balanced regional development], Kremenchuk: Bitart, 392 p.
- Sinakou, E., Boeve-de Pauw, J., Goossens, M., Van Petegem, P. (2018), "Academics in the field of Education for Sustainable Development: Their conceptions of sustainable development", *Journal of Cleaner Production*, Volume 184, pp. 321-332.
- Finnveden, G., Newman, J., Verhoef, L. (2019), "Sustainable Development and Higher Education: Acting with a Purpose", *Sustainability*, Vol. 11, p. 3831.
- Encyclopedia Life Support Systems (UNESCO-EOLSS). URL: <https://www.eolss.net/>
- The official site of the United Nations. URL: <http://www.un.org/en/sections/about-un/overview/>
- The official site of UNESCO: UN Decade of ESD. URL: <https://en.unesco.org/themes/>
- The SDG Index and Dashboards. URL: <https://www.sdgindex.org/reports/>
- The World Conservation Strategy: Living Resource Conservation for Sustainable Development. URL: <https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/WCS-004.pdf>
- Buzko, I., Vartanova, O., Trunina, I., Khovrak, I. (2019), "Theoretical aspects of regional sustainable development in the EU and Ukraine", *Innovative Economic Symposium*, Vol. 61, № 01001, pp. 1-12.
- The Sustainable Development Report. URL: <https://www.sdgindex.org/>
- Zrywnowaiony rozwyj: Komisja przedstawia dokument otwierajacy debatk na temat bardziej zrywnowaionej Europy do 2030 r. Komisja Europejska.
- The Sustainable Development Goals Report (2020), New York: United Nations Publications. 68 p.

Стаття надійшла 26.10.2020.